

Črenšovci. Pred nedavnim se je začel pri nas tečaj za trajno vezenje. Vodi ga učiteljica vezenja gđc. Marija Kogovšek iz Ljubljane. Na tem tečaju se dekleta marsikaj lepega in koristnega nauče, zato se ga pridno udeležujejo.

Bogojina. V prvi polovici preteklega meseca so pri nas žalostno zapeli mrtvaški zvonovi ter oznanjali smrt g. Jožefa Časara. Pokojni je bil delaven mož. Bil je namreč med ustanovitelji naše kmečke hranilnice in posojilnice, obenem pa vnet delavec v zadrugi. Njegova pridnost in delavnost se že izraža v tem, da je dal šolati vse svoje otroke, čeprav je bil manjši posestnik. Toda dobrobit otrok mu je bila tako pri srcu, da je rajši sebi pritrgal od ust, kakor pa da bi otroci ostali doma neizšolani. Zapustil je več otrok, ki so že vsi pri svojem kruhu, razven najmlajšega Franceta, vnetega delavca v akademskih društvih, ki študira na ljubljanski univerzi pravo in bo predvidoma v kratkem končal. Francetov brat Vinko pa že par let deluje kot učitelj v Genterovcih in je v svojem delokrogu dosegel lepe uspehe. Vsled svoje delavnosti in domačnosti je pri ljudeh, ki so večinoma Madžari, postal zelo priljubljen in gotovo bi jim bilo težko, ako bi bil službeno premeščen. Francetova sestra Anica je lani diplomirala v ljublj. ženski bolnici, ena pa se je posvetila samostanskemu življenju in postala sestra-nuna, dočim je najstarejši Jože poročen v Murski Soboti. Pokojni g. Časar je zadnje čase vsled bolezni začel hirati in bolezen ga je premagala. Spreviden s sv. zakramenti je vzorni katoličan in skrben družinski oče zatisnil oči k večnemu počitku. Naj mu bo lahka zemlja, a žalujočim domačim in vsem sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Dolnja Lendava. Dne 15. marca se je pri nas vršil občni zbor krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Dolnji Lendavi. Izvoljen je bil ponovno stari odbor. Obisk je bil slab, tem bolj pa dne 22. marca. Tega dne se je namreč vršil redni občni zbor »Udruženja trgovcev v D. Lendavi«. Zborovali smo v prostorih hotela »Krona«. Občnega zbora sta se udeležila g. Čeh Franc, predsednik Združenja trgovcev v Murski Soboti in zastopnik TOI g. Igo Kaiser, tajnik Zveze trgovcev v Ljubljani.

Dolnja Lendava. Dne 23. marca, ob treh popoldne so dobili naši vrli gasilci telefonični poziv na pomoč k požaru v D. Mihajlovu pri Čakovcu. V par minutah so bili zbrani in 16 jih je odbrzelo z veliko motorno brizgalno proti kraju nesreče. Ko so prišli na kraj požara, so videli že veliko razdejanje, a niso se obotavljali, temveč so se takoj lotili dela ter reševali, kar so mogli. Z delom so začeli krog četrta na pet in delali neprestano do četrta na 11. uro. Motor je izvrstno deloval, dočim je pri dveh drugih brizgalnah se pokvaril. Zelo lepo od naših gasilcev, da so bližnjemu takoj pripravili pomagati ter se ne pritožujejo, čeprav delajo brez počitka celih šest ur. Kakor je že list poročal, je zgorelo nad 100 hiš in gospodarskih poslopij. Vzrok požara še ni znan.

Dolga vas. Danes teden smo na tem mestu poročali, da je pri nas tik ob madžarski meji kar nenadoma začel goreti gozd. Po natančnejših raziskavanjih so dognali, da je zgorelo skoraj 10 oralov gozda, ker znaša približno 10.000 Din škode.

Širite „Slov. gospodarja“!

Sovražniki katoliškega mladinskega pokreta.

Katoliško mladinsko gibanje ima na svetu razne nasprotnike. Nekateri mu

nasprotujejo z besedo in agitacijo, drugi z nasiljem. Nasilno mu nasprotujejo nacionalisti, ki stavijo narodnost nad vero. Mladina mora narodno čutiti, vsak njen življenjski dih mora biti prešiniten z narodnostnim duhom, vera je postranska stvar. Nacionalistični pretiranci gredo v svoji zagrizenosti celo tako daleč, da proglašajo vero kot škodljivo in pogubno za narodnost, ker ovira s svojo versko moralo (verskimi

predpisi za življenje) razmah vseh sil narodnostnega pokreta.

Na tem stališču je nemški narodni socializem, ki onemogočuje delovanje katoliških mladinskih organizacij v Nemčiji ter jih preganja do uničenja. Geslo, ki ga je izdala Hitlerjeva mladina, slove: »Katoliško mladino je treba naučiti nemško misliti.« Katoliška mladina bi ne smela več misliti krščansko, marveč nemško = pogansko nemško. Njeno teženje in stremljenje mora biti naravnano ne k Bogu kot končnemu življenjskemu cilju, marveč k ojačitvi nemške pasme in očiščenju nemške krvi, ki je prva na svetu. Nemška pasma, nemška kri, nemški bog: to so tisti maliki, ki naj jim služi nemška mladina in vse nemško ljudstvo. Ker pa nemški katoličani nočejo sodelovati pri nemškem narodno-socialističnem malikovanju, so izpostavljeni preganjanju, ki ga trpi v dnevno rastoči meri katoliška mladina.

Na isti sovražni liniji zoper katoliški mladinski pokret se z nacionalisti nahajajo tisti, ki so jim drugače protivni, ker stojijo na skrajni levici: mednarodni socialisti in komunisti. Predzadnjo nedeljo v aprilu so to dokazali španski socialisti. To nedeljo je bila napovedana velika manifestacija katoliške mladine v Eskorialu (severno od Madrida). Da bi to prireditev, za katero je bilo napovedanih 50.000 udeležencev, onemogočili, so socialisti napovedali za Madrid in okolico 24urno splošno stavko. Socialistična hudobna nakana se ni posrečila, vlaki so kljub stavki vozili, popeljali so udeležence kongresa v Eskorial in zopet domov. To je brezverne socialiste tako razkačilo, da so napadali posebne vlake, avtobuse ter druga vozila, v katerih so se vozili člani katoliških mladinskih organizacij. Katoliški mladeniči in člani ljudske Akcije so se branili z orožjem ter so z orožjem v rokah izvojevali svobodno pot svoji veličastni manifestaciji.

★

mrliča ter še vedno na pomoč vpijoči težki ranjenci. Tudi slednji so morali iz jam, da so našli v njih kritje zdravi tolovaji.

Utrjevalnega dela po jamah niso smeli opazovati branitelji mirno. Enkrat vgnezen Kruc bi lahko pogubonosno čivkal iz svoje puške cele dneve in vznemirjal tabornike. Župnik je zapovedal podkuriti lonce ter kotle s smolo. Prve vrste izpadnikov so se lotile jamarjev v kritju pušk s polnimi piskri vrele smole, katere se sigurno ni nadejal nobeden sovražnik. Da je bilo povelje na izpad z vrelo smolo posrečeno izbrano, je oznanil taboru krik, tuljenje in obupni skoki iz jam. Kruci — strelci iz volčjih jam vsi opečeni po vinogradih, za njimi dobro pomerjeni streli. Sedaj je bil celo poveljnik mnenja, da bodo uživali par dni mir, dokler ne bo dobila ravbarska golazen ojačenj ali topov iz Čakovca.

Zimsko jutro je pozdravilo vrle branitelje od otrok ter mater in očetov. Vse je bilo na kolenih v glasni molitvi v hramu žalostne Matere božje, v katerem je pel sveto mašo zahvalnico župnik Stariha ob pritrkovanju zvonov.

Po končani službi božji je vrelo vse na okope,

odkoder je bil ono jutro po odbitju drugega napada kot ribje oko čist razgled. O sovražniku ne sluha ne duha. Ali je sploh pobegnil, ali se pa skril kam dalje, da si odpomore od občutnih izgub. Poveljnik je oznanil popolno varnost in pokop mrličev, katerih so našli 156 in nekaj še pri življenju ostalih ranjencev, ki so kmalu umrli vsled izgubljene krvi, prezebe in na zvižajočih bolečinah zastrupljenja.

Dveh lepih zmag brez vsake izgube so se veselili Miklavčani in se zahvaljevali nebeški Materi, da jih ni prepustila pokolju in požigu. Župnik je dal nanositi naslednje predpoldne na najbolj vidno točko Jeruzalema grmado in jo zažgati radi čistega neba, da so morali videti njen visoko segajoči plamen do Čakovca, po celem Murskem polju in v Krajini. Goreča grmada z jeruzalemskega griča bi naj oznanila po dogovoru s »hauptmanom« Veržejcem zavrnitev prvih napadov in bila obenem opozorilo, naj prihitijo na pomoč, odrežejo Krucom umik in jih potolčejo do zadnjega. Kres je prasketal veselo, se vzpenjal visoko proti nebu in pel v svetlih plamenih prvo hvalnico za zmago nad sovraži pri tokratnem in največjem vpadu strašnih Krucev!

ostanke od vseh baš kar naštetih živalskih vrst. Starinoslovci so raziskovali karmelske votline zadnjih 6 let, in so dokazali, da so služile človeku skozi 100 tisoč let v bivališče. Prvotni prebivalci karmelskih votlin so bili iz kamene dobe, nadaljni narodi, katere omenja sv. pismo stare zaveze in pozneje pa Arabci, ki so še danes doma v podzemeljskih luknjah gore Karmel.

==

20.000 slonov pa eden avtomobil.

Gotovo še ni bilo slišati, da bi bil avtomobil zamenjal lastnika za 20 tisoč slonov. V naslednjem slučaju ne

Velika Nedelja. Pri katoliškem društvu začne prvo nedeljo v maju dne 6. poslovati oživotvorjena knjižnica. Društvo je nakupilo z nabranim denarjem nekaj novih knjig, ki jih da sedaj na razpolago čitanja željnemu ljudstvu. Izposojuje se ob nedeljah eno uro pred drugo službo božjo, nakar se dvorana zapre. Izkaznica za knjižnico stane 2 Din, izposojnina za knjigo pa 50 par. Segajte pridno po

dobrih in lepih knjigah, ker le take plemenitijo naše duše. — Obljubljene »Rokovnjače« nadaljevanje »Legionarjeva« sedaj ne bomo igrali radi nastalih nepričakovanih ovir. Pač pa bomo podali za zaključek letošnje sezone krepko kmečko in življenjsko resnično igro »Užitkarja«. »Rokovnjača« pa so preloženi na poznejši čas.

nograde ter podpiral reveže, za kar mu naj bo plačnik Vsegamogočni v nebesih. Zapuščena žena in dva sinova, katerim izrekamo našo iskreno sožalje, ter ne pozabimo na dobrega Tončka, spominjamo se ga v molitvi!

Sv. Marijeta n. Gasilska četa Kv. Marijeta n. Pt. priredi v nedeljo dne 6. maja proslavo za obstoj petletnice, blagoslovitev novega gasilskega prapora, ki je delo čt. solskih sester v Mariboru, popoldne ob pol treh pri gasilnem domu v Gorišnici, po blagoslovitvi zabijanje graviranih zlatih žrebcev z imeni naših darovalcev, ki jih je lepo število okoli 120. V slučaju slabega vremena pa se preloži blagoslovitev na drugo nedeljo dne 13. maja.

Slaptinci. Tukaj je umrl v starosti 67 let g. Franjo Švagl, posestnik in slikarski mojster. Pokojni se je udeležil svetovne vojne ter je takoj po končani vojski dal sezidati krasno kapelico na čast Vsemogočnemu za srečno povrnitev. Zelo dosti je tudi storil za gasilno društvo, katerega je bil ustanovni načelnik, za kar je tudi leta 1928 sprejel častno diploma. Veliko je storil za veteransko društvo, kateremu je predsedoval do svoje smrti, ga ustanovil in bil član nepretrgano 25 let. Da je bil pokojnik res ideal društva, je pričala udeležba na njegovi zadnji poti, katere so se udeležili gasilci iz cele bivše šentjurske župe in veteranci štirih društev z gasilsko godbo na čelu, ki mu je zaigrala zadnje žalostinke. Ob odprtem grobu se je zahvalil v imenu društva vsem, ki so spremili rajnega na zadnji poti in vzel slovo od pokojnega sotovarša, komandir veterancev Lojze Lupša. Bodi mu ohranjen blag spomin, ostalim naše prisrčno sožalje!

Pršetinci pri Sv. Tomažu blizu Ormoža. Dne 23. aprila sta se vršili pri nas popoldan dve poroki. Veranika Novak iz ugledne hiše, vdova po rajnem Vincencu Veldin, si je vzela za druga na pot življenja Skuhala Marjina iz domače vasi. Druga, Marija Vaupotič, hčerka lani preminulega Matevža Vaupotiča, kmeta v Pršetincih, je podala roko Horvat Alojziju, prevozniku pošte Sv. Tomaž—Ormož. Obema paroma ključem v imenu bližnjih in daljnjih okoličanov: Bilo srečno!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Gotovo si mislite, da naš dopisnikar počiva v zimskem spanju, pa

Šmiklavž pri Slovenjgradcu. Dne 15. aprila je preminul tukajšnji odlični posestnik Anton Pritožnik, po domače Stih v Šmiklavžu, v najlepši moški dobi šele 54 let. Po šesttedenskem bolehanju je postal žrtev hude bolezni legarja na možganih. Pokojni Stih more tukajšnjim možem in mladeničem v mnogem oziru služiti kot vzgled. Bil je zelo delaven, trezen in varčen mož. Najprej je skozi 20 let gospodaril na veliki pa zelo težavni kmetiji pri Spodnjem Potovniku na Graški gori. Nato je leta 1927 to kmetijo, ker so mu plazovi veliko škodo delali, prodal in kupil za 1 milijon kron tukajšnje lepo in veliko Stihovo posestvo. Kljub hudim časom je znal svoje gospodarstvo v ravnovesju ohraniti in je bil izmed redkih kmetov, ki nimajo dolga. Bil je zelo razumen mož, navadno je bil občinski odbornik, skozi eno dobo je bil celo župan bivše tukajšnje občine, nazadnje je bil načelnik tukajšnjega cerkveno-skladnega odbora in je z veliko skrbnostjo izvršil obširna popravila pri župnišču in mežnariji. Kar se mora pa posebno povdarjati, je bil pokojni Stih vzoren katoliški mož, njegova hiša je bila posvečena Jez. Srcu, bil je, edini izmed tukajšnjih posestnikov, član 3. reda sv. Frančiška in član Apostolstva mož. Bil je velik cerkveni dobrotnik, za nabavo novih zvonov je daroval veliko svoto 10.500 kron. Njegov pogreb je bil prav veličasten, g. župnik je govoril vrlemu možu v slovo. Vzglyednemu in zelo zaslužnemu možu ohranimo hvaležen spomin!

Zgornja Poljskava. Žalostno so v soboto dne 21. t. m. zaklenkali zvonovi na Zgornji Poljskavi in žalostno je v naših srcih odjek-

nila vesti, da je zapustil to solzno dolino, spreviden s sv. zakramenti, mladi, 30letni posestniški sin Robar Ivan, edini sin daleč naokoli znane in spoštovane rodbine v Gaberniku. Jektika, najhujša uničevalka mladih življenj, je pretrgala nit njegovega življenja in s tem odvzela staršem edino oporo na stara leta. Dolgi šest let si se, nepozabni in dragi nam Ivan, boril junaško proti tej kruti morilki, iskal pomoči pri zdravnikih, v zdraviliščih, v Rogaški Slatini in na Golniku; noč in dan sta čuvala pri tebi s strahom in nado v srcu skrbna roditelja, a žal, vse zaman. Bolezen je bila močnejša od tebe, dolgo si se upiral, a končno si podlegel. Rajni je dovršil kmetijsko šolo v St. Juriju, kjer si je pridobil mnogo temeljitega strokovnega znanja, ki ga je s pridom uporabljal pri gospodarstvu. Tako je skupno s skrbnim očetom povzdignil posestvo do take veljave, da služi vsem vaščanom za vzor. Blagi pokojnik naj v miru počiva, dobrim staršem naše sožalje!

Sv. Barbara v Halozah. Priplaval je angel smrti ter pobral te dni iz naše sredine pridnega moža, gospodarja zelo uglednega Antona Bratuška, posestnika v Gradiščah, v starosti 59 let. Bil je več let naročnik »Slovenskega gospodarja« in drugih nabožnih listov, naklonjen cerkvenim uslužbenecem, kakor tudi vsem revežem. Kdor ga je obiskal na njegovem domu, ga je postregel po možnosti. Omenjeni je bolehal že dolgo časa, nakopal si je bolezen v svetovni vojni. Zgradil si je lep nov dom ter uredil svoje posestvo tako, da je drugim za vzgled. Nekdaj v mladih letih je vršil tudi službo cerkovnika v župni cerkvi Sv. Barbare, zato mu je tudi g. župnik Grobler v zadnje slovo pri odprtem grobu govoril poslovljne besede, da so navzoče ganile do solz. Med drugim je g. župnik omenil, kako je pokojni natančno in vestno gojil svoje vi-

gre za žive slone, ampak za take iz slonove kosti, rezbarije Indijca, ki bi se bil rad dokopal do avtomobila, a ni imel toliko denarja, da bi si bil izpolnil največjo željo. Lepega dne se mu je prismetljajala sreča v podobi Angležinje, ki bi se bila rada vrnila po večletnem bivanju v Indiji nazaj na Angleško, poprej pa je hotela prodati svoj avtomobil. Ko je že popraševala okrog zastoj po kupcu, so ji imenovali ime indijskega rezbarja. Možu je dopadel avto, a kakor rečeno, mu je manjkalo za nakup denar. Konečno je ponudil Angležinji kot protivrednost 20 tisoč slonov

Po zmagi in pri daljšem odmoru je imel stari Draša dovolj prilike, da je kratkočasil branilce ob dolgih večerih z zanimivimi doživljaji iz svojega življenja.

Kot propovednik je hotel imeti poprej z dobro kapljico uglajeno grlo in povrh ga je še bilo treba lepo prositi, da je zaupal mladim in starejšim radovednežem svojo zgodovino. Najrajši je začel z dogodkom, ki je tvoril nekaj mejnik vseh njegovih doživetij in mu je vsilil vojaško suknjo. Da bi ga vsi natanko razumeli, je dvignil Draša jezik s posebnim poudarkom in pričel:

»Predvsem morate znati, da sem ravno tako Veržejec ko »hauptman« Ropoša. Le to je šent, ker nisem nikdar poznal ne očeta in ne matere! Starša sta morala biti ubogi pari, da sta rajši poprej pobegnili iz obmurske solzne doline, predno sem si utegnil utisniti spominu: kaka in kaj sta bila. Bog jima nakloni raj kljub brezbriznosti za mojo odgojo in usodo, za katero so poskrbele v moji nežni mladosti dobre veržejske mamike.

Pri Ropoševih sem bil za pastirja. Pod klobukom in v hlačah za malaga hlapca in po dvajsetem letu

mi je zaupaval tu in tam Karlov oče par konj. Na Ropoševini je bilo že tedaj dovolj dela in jela. Mi odrasli »čehi« smo radi čutili za nedelje in praznike kaj okroglega v žepu, za kar je bila trda.

Nekaj veržejskih postopačev je izsledilo po doljnelendavskih šumah kostanjeva drevesa, za kojih debeli sad se ni brigal ne ogrski graščak in ne tlačan. Kar cele koše kostanja so prinašali preko Mure in ga prodajali ob nedeljah po Radgoni, Ljutomeru in celo po Čakovcu. Zaslužek ni bil bogzna kaj, nekaj je le vrgel, saj je bil kostanj zastoj in trud se je izplačal. Hitro sem bil pri kostanjarjih. Osvojil sem si Ljutomerski trg. Za župnišče in za boljše hiše sem izbral debelejšo in skrbno prebrano blago, kateremu ni bil kos nobeden drugi. Premožnejši Ljutomerčani so pekli, kuhali ter jedli le Drašekov kostanj. Kostanjeva trgovina je cvetela seve le na pozno jesen, in sicer nekaj nedelj.

Slo je ono jesen h kraju s kostanjem, ko mi je naročil g. Ljutomerski župnik, naj bi poskrbel zanj in za župana par večjih brent tega zlahtnega sadu v jezicah. Neizluščen kostanj se ohrani daleč v zimo in je